

شرح قانون

مجازات جرایم نیر و های مسلح

محمد رضا یزدانیان - مدیرکل حقوقی سازمان قضایی ن.م

قسمت هفدهم

«فرار در زمان جنگ و درگیری های مسلحانه (مواد ۶۱ الی ۷۰)»

می‌گردد؟ (البته این پرسش در مورد مواد (۶۷) و (۶۸) نیز قابل طرح است.) در پاسخ باید گفت برابر مقررات ماده (۷۵) همین قانون، اعضای پیمانی و بسیجی و ویژه تابع مقررات مربوط به اعضای ثابت و سایر بسیجیان در زمان خدمت از لحاظ کیفر جرم فرار از خدمت تابع مقررات مربوط به کارکنان وظیفه می‌باشند، پس مجازات جرایم موضوع مواد (۶۶) و (۶۷) و (۶۸) افراد مزبور نیز حسب مورد برابر مواد مربوط به اعضای ثابت یا کارکنان وظیفه نیر و های مسلح تعیین می‌شود.

۱۲- توضیحات ماده (۶۷) تقریباً مشابه ماده (۵۷) است، با این تفاوت که مدت پانزده روز مقرر در ماده (۵۷) که مختص زمان صلح است، در ماده (۶۷) به پنج روز که اختصاص به زمان جنگ و درگیری های مسلحانه دارد کاهش یافته و مجازات مرتکب موضوع ماده (۵۷) برابر مقررات ماده (۵۶) و کیفر مرتکب موضوع ماده (۶۷) حسب مورد وفق مقررات بخش دوم یعنی فرار در زمان جنگ و درگیری های مسلحانه تعیین می‌شود، یعنی اگر متهم از اعضای ثابت نیر و های مسلح و یا پیمانی و یا بسیجی ویژه باشد، برابر مواد (۶۱) یا (۶۲) و چنانچه از کارکنان وظیفه و یا سایر بسیجیان (غیر از ویژه) باشد، حسب مورد طبق مواد (۶۳) یا (۶۴) قانون مجازات جرایم نیر و های مسلح مجازات می‌شود.

مضافاً اینکه مقررات ماده (۵۷) صرفاً شامل اعضای ثابت نیر و های مسلح می‌شود ولی ماده (۶۷) شامل کلیه ی نظامیان می‌گردد، در خصوص سایر توضیحات این ماده به شرح ماده (۵۷) مراجعه شود.

۱۳- برابر مقررات ماده (۶۸)، هر نظامی که در زمان بسیج یا هنگامی که یگان مربوط در مأموریت آماده باش رزمی می‌باشد، مرتکب فرار شود، حسب مورد مشمول مجازات های مقرر در این بخش یعنی مجازات فرار در زمان جنگ و درگیری های مسلحانه خواهد شد.

منظور از زمان بسیج، زمانی است که نیر و های مسلح کشور در اجرای فرمان بسیج نظامی یا فراخوان نیر و ها، جهت مقابله با تهدیدات دشمن یا برای دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور یا اجرای مأموریت های فوری

۷- موضوع ماده (۶۶) «فرار از محل مأموریت و یا منطقه درگیری» در جریان عملیات علیه عوامل خرابکار، ضد انقلاب، اشرار و قاچاقچیان مسلح است.

«خرابکاری به کلیه ی اعمالی گفته می‌شود که به منظور لطمه زدن به منافع ملی یک کشور یا به منظور متوقف کردن وظیفه اشخاص یا مؤسسات انجام می‌شود. خرابکاری در زمان جنگ به وسیله عوامل دشمن و یا هواداران آنان به قصد متوقف یا کند کردن مساعی جنگی یک ملت به کار می‌رود»^(۱).

۸- همان طور که در ماده (۶۶) تصریح شده، در صورتی فرار از محل مأموریت یا منطقه درگیری در حکم فرار از جبهه و مشمول مجازات های مقرر در این بخش است که «مأموریت یا درگیری» مربوط به عملیات علیه عوامل خرابکار، ضد انقلاب، اشرار و قاچاقچیان مسلح باشد و شامل «هر مأموریت و درگیری» نمی‌شود.

۹- واژه «قاچاقچیان» کلی و مطلق است، یعنی شامل هر نوع قاچاق مانند قاچاق اسلحه و مهمات، مواد مخدر، کالا و غیره می‌شود. همچنین قید «مسلح»، هم شامل سلاح گرم می‌شود و هم شامل سلاح سرد.

۱۰- با توجه به این که فرار موضوع ماده (۶۶) «در حکم فرار از جبهه» محسوب می‌شود، بنابراین لازم نیست که مدت فرار به حد نصاب فرار در زمان جنگ و درگیری های مسلحانه «یعنی بیش از پنج روز» برسد، بلکه از زمان غیبت، فراری تلقی می‌شود.

۱۱- برابر مقررات ماده (۶۶) کیفر مرتکب فرار موضوع این ماده، حسب مورد مجازات های مقرر در این بخش خواهد بود، بنابراین اگر مرتکب جرم از کارکنان وظیفه باشد، برابر مواد (۶۳) یا (۶۴) و اگر از اعضای ثابت نیر و های مسلح باشد، حسب مورد وفق مقررات مواد (۶۱) یا (۶۲) مجازات خواهد شد.

سؤالی که ممکن است مطرح شود، این است که با توجه به این که موضوع ماده (۶۶) ناظر بر کلیه نظامیان می‌باشد، اگر مرتکب موضوع این ماده از کارکنان پیمانی یا بسیجی باشد، طبق مقررات کدام ماده مجازات

